

Tisková zpráva

Česká veřejnost o globálních problémech – srpen 2025

- ⊗ Za nejzávažnější globální problém považují Češi a Češky hromadění odpadů, které více než polovina (52 %) respondentů označila za „velmi závažný“ problém a další dvě pětiny (42 %) ho označily za „dosti závažný“ problém.
- ⊗ Druhým nejvýznamnějším problémem je, dle tuzemské populace, znečišťování pitné vody, které označilo 53 % za „velmi závažné“ a dvě pětiny (40 %) za „dosti závažné“. Za obdobně závažné jevy považují dotazovaní také znečišťování oceánů, úbytek deštých pralesů a nedostatek pitné vody.
- ⊗ Problém, který je z vybraných jevů považován za nejméně závažný, je provoz jaderných elektráren, který za „velmi a dosti závažný“ považuje pouze čtvrtina (26 %) respondentů a naopak čtvrtina (26 %) uvedla, že to problém „vůbec není“.
- ⊗ Nejvýraznější rozdíl z hlediska pohlaví je právě u položky provozu jaderných elektráren, který považuje za závažný 13 % mužů (3 % „velmi závažný“, 10 % „spíše závažný“) oproti 39 % ženám (10 % „velmi závažný“, 29 % „spíše závažný“).
- ⊗ Výsledky ukazují, že pěstování geneticky upravených potravin vnímají jako závažnější problém respondenti se základním vzděláním (součet „velmi a spíše závažný“ problém 59 %) oproti respondentům s vyšším vzděláním (součet „velmi a spíše závažný“ problém 39 %).
- ⊗ Většina dotazovaných položek byla jako závažný problém vnímaná častěji u žen než u mužů (13 z 14 položek považují za „velmi závažný“ a „dosti závažný“ ve větší míře ženy než muži).
- ⊗ Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v [této tiskové zprávě](#).

Zpracovala:

Anna Katrňáková

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 587; e-mail: anna.katrnakova@soc.cas.cz

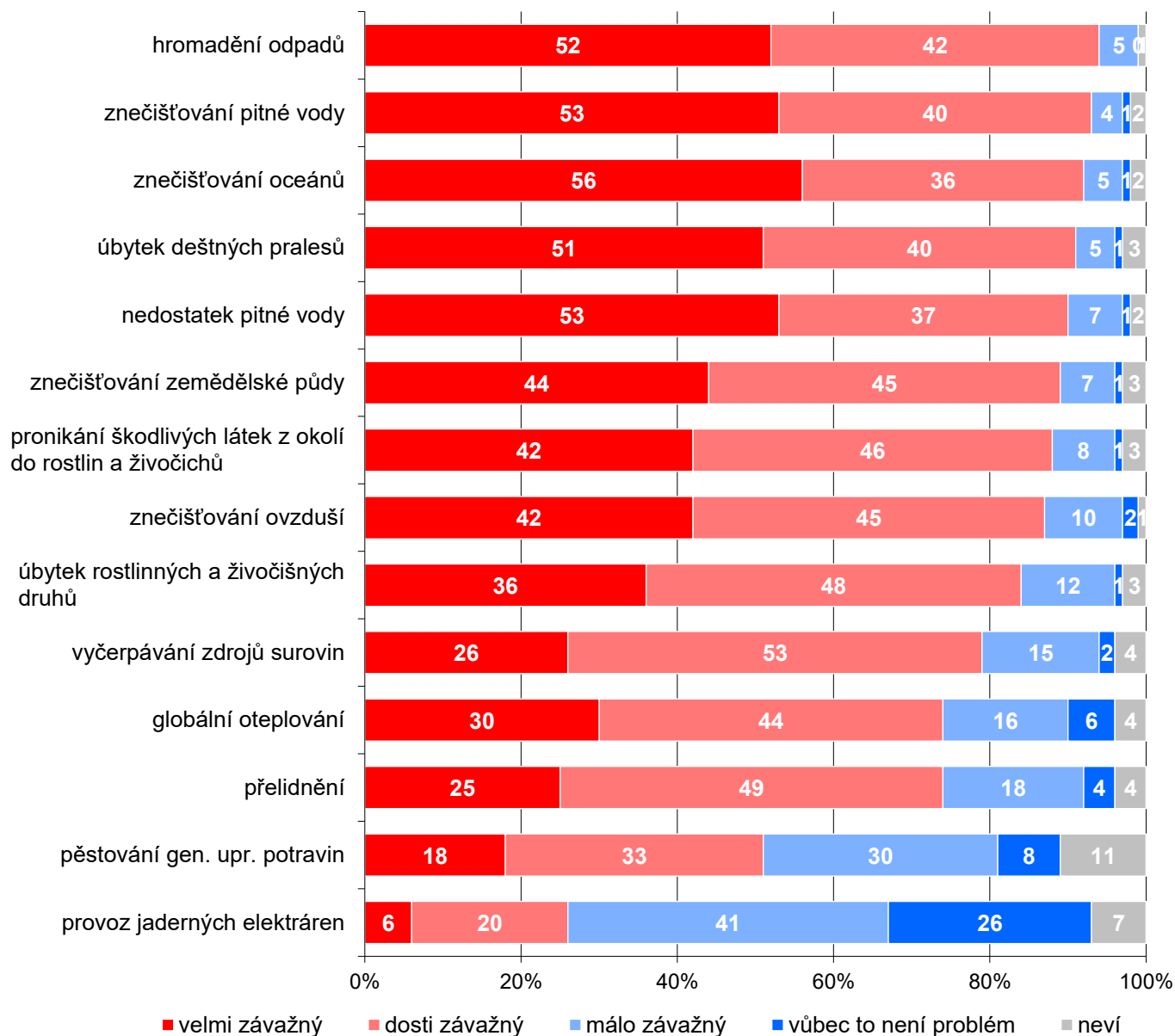

Centrum pro výzkum veřejného mínění v rámci letošního srpnového šetření na pravděpodobnostním Panelu Naše společnost dotazovalo otázky týkající se postojů ke klimatické změně, k životnímu prostředí a k současným globálním problémům. Zmíněné globální problémy, jejichž závažnost respondenti a respondentky hodnotili, souvisí s lidskou činností a jejím působením na prostředí, ve kterém žijeme. Tato tisková zpráva shrnuje analytické výsledky v kontextu aktuálních globálních problémů z perspektivy české populace – ukazuje, které z určitých globálních problémů považují dotazovaní za závažné a do jaké míry.

Graf 1 zobrazuje, že za nejzávažnější globální problém považují Češi a Češky hromadění odpadů, které více než polovina (52 %) respondentů označila za „velmi závažný“ problém a další dvě pětiny (42 %) ho označily za „dosti závažný“ problém. Druhým nejvýznamnějším problémem je, dle tuzemské populace, znečišťování pitné vody, které označilo 53 % za „velmi závažné“ a dvě pětiny (40 %) za „dosti závažné“. Za obdobně závažné jevy považují dotazovaní také znečišťování oceánů (součet „velmi a dosti závažný“ 92 %), úbytek deštých pralesů (součet „velmi a dosti závažný“ 91 %) a nedostatek pitné vody (součet „velmi a dosti závažný“ 90 %). Znečišťování zemědělské půdy vnímá jako „velmi závažné“ 44 %, „spíše závažné“ 45 %; obdobně je tomu u pronikání škodlivých látek z okolí do rostlin a živočichů, které považuje za „velmi závažné“ 42 % a „spíše závažné“ 46 % a rovněž znečišťování ovzduší u kterého zvolilo možnost „velmi závažný“ problém 42 % respondentů a „spíše závažný“ problém 45 % respondentů. Na pomyslné škále závažnosti následuje u českých občanů úbytek rostlinných a živočišných druhů (součet „velmi a dosti závažný“ 84 %), vyčerpávání zdrojů surovin (součet „velmi a dosti závažný“ 79 %), globální oteplování (součet „velmi a dosti závažný“ 74 %), přelidnění (součet „velmi a dosti závažný“ 74 %) a pěstování geneticky upravených potravin (součet „velmi a dosti závažný“ 51 %). Problém, který je z vybraných jevů považován za nejméně závažný, je provoz jaderných elektráren, který za „velmi a dosti závažný“ považuje pouze čtvrtina (26 %) respondentů a naopak čtvrtina

(26 %) uvedla, že to problém „vůbec není“. Dvě pětiny (41 %) dotazovaných by ho označilo za „málo závažný“. Možnost „nevím“ volila u jednotlivých položek v průměru 4 % dotazovaných.

Graf 1: Hodnocení závažnosti globálních problémů (%)¹

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „velmi závažný“ a „dosti závažný“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2508, 15. 8. – 27. 8. 2025, 1640 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

¹ Znění otázky: „Jak byste hodnotil tyto jevy? Je v celosvětovém měřítku problém: a) úbytek tropických deštých pralesů, b) znečišťování zdrojů pitné vody – řek, podzemní vody, atd., c) hromadění odpadů, d) provoz jaderných elektráren, e) znečišťování, znehodnocování zemědělské půdy, f) úbytek rostlinných a živočišných druhů, g) globální oteplování, h) nedostatek pitné vody, i) vyčerpávání zdrojů surovin, j) přelidnění, k) pěstování geneticky upravených potravin, l) znečišťování ovzduší, m) znečišťování oceánů, n) pronikání škodlivých látek z okolí do rostlin a živočichů, které pak lidé jedí“. Možnosti odpovědí: velmi závažný, dosti závažný, málo závažný, vůbec to není problém, nevím.

Podrobnější analýza odhaluje rozdíly na základě sociodemografických charakteristik – v kontextu hromadění odpadu vnímají závažnost daného jevu častěji ženy oproti mužům, stejně tomu je v případě otázky závažnosti globálního oteplování, nedostatku pitné vody, vyčerpávání zdrojů surovin, pěstování geneticky upravených potravin a znečišťování ovzduší. Nejvýraznější rozdíl z hlediska pohlaví je u položky provozu jaderných elektráren, který považuje za závažný 13 % mužů (3 % „velmi závažný“, 10 % „spíše závažný“) oproti 39 % ženám (10 % „velmi závažný“, 29 % „spíše závažný“). Současně více než čtyři pětiny (84 %) mužů nepovažují provoz jaderných elektráren za problém, maximálně za „málo závažný“, stejně se vyjádřila polovina dotazovaných žen (50 %). Možnost „nevím“ volily ženy, u otázky na jaderné elektrárny, o 9 procentních bodů častěji než muži.

Provoz jaderných elektráren rozděluje českou populaci také z hlediska dosaženého vzdělání – čtyři pětiny (80 %) respondentů s vyšším vzděláním nepovažují provoz zmíněných elektráren za problém, maximálně za „málo závažný“, stejný názor sdílí necelé tři pětiny (59 %) respondentů se základním vzděláním. Drobné rozdíly jsou viditelné u hodnocení závažnosti znečišťování ovzduší, které vnímají závažněji absolventi vysokých škol oproti dotazovaným se základním vzděláním. Podobně tomu je také u závažnosti znečišťování oceánů, znečišťování zemědělské půdy a nedostatku pitné vody. Oproti jiným otázkám je pohled na geneticky modifikované potraviny opačný – tedy vzbuzuje větší obavy v respondentech se základním vzděláním (součet „velmi a spíše závažný“ problém 59 %) oproti respondentům s vyšším vzděláním (součet „velmi a spíše závažný“ problém 39 %).

Názory na provoz jaderných elektráren se štěpí také v rozdělení na základě pracovního stavu dotázaných. Za závažný problém jej považují především nezaměstnaní – 48 % a osoby na mateřské nebo rodičovské dovolené – 47 % (součet odpovědí „velmi závažný“ a „dosti závažný“), oproti 35 % studentů, 25 % výdělečně činných zaměstnanců a 20 % důchodců.

Napříč věkovými skupinami respondentů jsou pouze drobné rozdíly, statisticky nevýznamné.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Panel Naše společnost 25-08
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR
Termín terénního šetření:	15. 8. 2025 – 27. 8. 2025
Výběr respondentů:	Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr
Strata:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště
Opora výběru:	Registr sčítacích obvodů a budov
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1640
Metoda sběru dat:	Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	OE_5
Kód zprávy:	oe250924
Zveřejněno dne:	24. 09. 2025
Zpracoval:	Anna Katrňáková

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
